

Bevisene forteller sitt:

Vi var i krig 10. juni 1940

Mbl. 19/7. 84
108019

Av Albert Gleinsvik

Til avgjørelsen om Norge var i krig etter 10. juni 1940 eller ikke kan det være verdt å se på hva som er sagt i boka «Quisling, Rosenberg und Terboven» av Hans-Dieter Looock.

I boken henvises det til det dokument som bærer tittelen «Militärische Kapitulation Norweges am 10. Juni 1940, 17 Uhr» og som ble undertegnet på vegne av de respektive overkommandoer av henholdsvis den tyske oberst Buscherhagen og vår obersteløytnant Roscher-Nielsen. Dokumentet er gjengitt i Walther Hubatsch's solide verk om besetelsen av Danmark og Norge «Weserübung». Her heter det i § 1: «Die gesamten norwegischen Streitkräfte legen die Waffen nieder und werden sie während der Dauer des gegenwärtigen Krieges nicht wieder gegen da Deutsche Reich oder dessen Verbündeten ergreifen».

Det hevdes av Looock at når Ruge valgte å bli i Norge og dermed bli krigsfange, så skulle dette bare være forenlig med formuleringen «Die gesamten norw. Streitkräfte». Med denne betegnelse skulle bare forstås av de styrker som befant seg innen landets grenser. Det hevdes i boka - og bevises at kapitulasjonen 10. juni ikke var en total kapitulasjon. Formuleringen hadde nemlig sin forhistorie. I det opprinnelige tyske utkast av

9. juni til tekst het det: «Die norwegischen Streitkräfte zu Lande, zu Wasser und in die Luft legen die Waffen nieder». Men om formiddagen 10. juni mottok Dietl en meddelelse fra Oslo hvori det het (min oversettelse) «Så langt man nå har oversikt legger forhandlerne avgjørende vekt på at på tross av at kampene i Norge er slutt så fortsetter krigen. Dette blir tilkjennegitt ved at norske sjø- og luftstridskrefter har forlatt landet sammen med de allierte».

Om ettermiddagen den 10. juni ble derfor formuleringen «norwegischen Streitkräfte zu Lande, zu Wasser und in der Luft» frafalt på tysk side til fordel for den uspesifiserte formel «die gesamten Streitkräfte».

Altså, krigstilstanden mellom de to land besto fortsatt. Dette uhindret av det faktum at kapitulasjonsavtalen ikke ble godkjent på ett punkt av Hitler. I det eksemplar som forefinnes i det tyske utenriksdepartementet er det føyd til følgende anmerking: «Angående avtalens to norske bataljoner som skal danne grensebevoktning langs den finske grense så har Føreren bestemt at forslaget kun kan godtas dersom de norske avdelinger underlegges tysk kommando.»

Utenriksdepartementet bruker altså betegnelsen forslag om dokumentet. Det er ikke ratifisert. Men når selve avtalen implisitt lar det være krigstilstand mellom de to land så må dette i forsterket grad gjelde om doku-

mentet ikke er folkerettslig bindende på grunn av manglende ratifikasjon eller tilsvarende godkjennelse.

I 1971 laget historikeren Sverre Hartmann brann i rosenes leir ved å utgi boken «Søkelys på 1940» med undertittelen «Var Sovjet farligere enn fienden?». Hartmann hadde oppsporet dokumenter som viste at det foregikk forhandlinger etter 10. juni 1940 om et militært samarbeid med tyskerne for å sikre territorium mot det antatt annekshjonslystne Sovjet. Drivkraften på norsk side var en helt patriotisk innstilt nordmann, daværende major og senere general Lindbäck-Larsen. Han var stabssjef ved 6. Divisjon inntil kapitulasjonen. Så sent som 21.10.40 hadde L.-L. en konferanse i Kåfjord i Alta med general Dietl.

I et P.M. av 21.06.40 som enten er satt opp av gen. Ruge selv eller er satt opp av L.-L. på grunnlag av en konferanse med Ruge, heter det som punkt 7: «Vi må imidlertid holde strengt fast ved at det ikke må være noen samrøring mellom norske og tyske tropper i Øst-Finnmark, så lenge Norge og Tyskland offisielt er i krig med hinannen.»

Tyskerne understreket også under forhandlingene med representantene for statsorganene og de politiske partier i 1940 at de norske myndigheter ved sine erklæringer i juni 1940 selv hadde fastslått at det fortsatt hersket krigstilstand.

Forts. side 7